

משקל האש

בסינמטק ירושלים

בְּסִינֶמָטֶק יְרוּשָׁלַיִם מְשַׁחֲזָרִים סְרָטִים,
 מְנַקִּים אֶת סְלִילֵי הַפִּילֵם הַדּוֹאֲבִים בְּנִשְׁמָה קִלְהָ –
 כֶּךָ מַחְטָאִים פְּצָעִים
 בְּפּוֹלִיֶּדִין
 עַל בְּרוֹךְ שֶׁל יֶלֶד בֶּן חֵמֶשׁ,
 מוֹרְחִים דְּאָגָה עַל הַשְּׂרִיטוֹת
 וּמְלֻטְפִים תִּלְתְּלִים שְׁחֹרִים
 כְּמוֹ סְבִיוֹנִים שְׂרוּפִים שְׁלֵא יְכוּלִים לְהִתְעוֹפֵף בְּגִלְל מִשְׁקַל הָאֵשׁ,
 מְדַבְּקִים כְּנָפֵי שְׂפִירִיּוֹת לְאַחוּי הַקָּרֵעַ
 וּבּוֹעוֹת סְבוּן פְּנִינִיּוֹת שֶׁל עֵינֵי זְבוּבִים קְסוּמוֹת,
 מִשְׁכִּיבִים לִישׁוֹן
 בְּמַטַּת הָאֲרִכּוּן הָרֶפֶה.
 אֲנִי רוֹצֵה לְפַנּוֹת אֶת סִינֶמָטֶק יְרוּשָׁלַיִם
 מִירוּשָׁלַיִם,
 יְרוּשָׁלַיִם כֶּבֶר לֹא מְסַפֵּיק בְּטוֹחָה
 לְסְרָטִים בְּהַחֲלָמָה.

בְּסִינֶמָטֶק קִיִּיב מְכַבִּים אֶת הָאוֹר,
 חוֹסְכִים בְּחֶשְׂמֵל,
 מַחְצִיית מַכְשֵׁר הַיְצוּר שֶׁל תַּחֲנוּת הַכַּחַ
 נִפְלָה בְּהַפְצָצוֹת.
 זֶה יִתְקַן,
 יָדִים עַדִּינוֹת יִרְפִּיבוּ בְּמַבְרַג פִּילִיפֶס דְּקִיק נִיצוּצוֹת בְּרָקִים בְּחֶשֶׁךְ,
 וְסָה בּוּדָה* אוּקְרָאִינָה, וְסָה בּוּדָה
 הַכֹּל מְצָלֵם
 הַכֹּל מְקַלֵּט
 הַכֹּל יִקְרַן בְּבוֹא הָעֵת

* "הכול יהיה, אוקראינה" – סיסמה פופולרית שנועדה לעודד.

אני רוצה לפנות את סינמטק קייב
אל העתיד של קייב
שבו וסה בודה

בסינמטק מוסקבה אין טעם להקרין סרטים,
הסרטים היו רק
סלילי צלולואיד או איך שזה
נקרא טרום עדן הדיגיטל.
מה הטעם להקרין סרטים,
אם הצופים יוצאים מהאולם, מעמסים על צבי ענק ונוסעים לרצח
את הצופים של

סינמטק מריופול

אולי אפשר להסתיר סרטים בתוך הריסות
צלומי הלנין לא יראו
לא יגלו
האם צלום יסגיר את אחיו הצלום
צלום צלום איה צלום אחיך
אילו נשימות אחרונות מקלטות
על איזה סליל
של מי
ילד ילדה אמא אבא סבא סבתא
כלב חתול חתול כלב כלב כלב
ארנב ארנב
היכן הארכיון הרחום של העולם –
מדפים גבהים, כריות נוצות מקדדות באהבה?

תנו לי להסתיר את הסרטים
תנו לי להדביק סלילים גמישים כמו שממיות חמות בתוך ראשי
תנו לי לשטף את דמם
הצלו-לו-אי-די,
זמן קולח
שחר לבן צבעוני אלם מדבר
קולות

עֵינַיִם
קְלוּד־אֶפ
תָּנוּ לִי לְהִסְתִּיר אֶת הַסְּרִטִים בְּבוּנֵקֶר הַסּוּדִי שֶׁל תֵּל אָבִיב
מִתַּחַת לַיָּם שֶׁל תֵּל אָבִיב
כֹּל כֵּן עֲמַק שֶׁהִטְמַפְרָטוּרוֹת הֵן קְבוּעוֹת וְנִמּוּכוֹת וּבְטוּחוֹת
אֶפְשָׁר לְהַפֵּךְ אֶת מְלַח הַיָּם לְנֶצַח וְלֹא לְמִצָּא אִם לֹא יוֹדְעִים
תָּנוּ לִי
אֲנִי יוֹדַעַת לְהִסְתִּיר
יֵשׁ לִי זְכוּרֹן מִשֶּׁתֵּל מִשְׁלֵם לְמִקְרָה כְּזֶה בְּדִיּוֹק
כִּי בְּסִינְמָטָק וִילְנָה הֵם הַצְּלִיחוּ
מִי יִשְׂאֵר
מִה יִשְׂאֵר
הֲלֹא גָלוּ לָכֶם
צְלָמוֹ
הַקְּלִיטוּ
הֲאִם לֹא דֵי לָכֶם בְּכֶן?

תל אביב, 21 בנובמבר 2022

1.

בת שבע-עשרה, בכל עיר זרה
 (כלומר, כל מה שלא חיפה הסתורה
 ששמשו כעיר הגדולה לדגים צעירים מחוץ הכרמל, כמוני
 ולכן קצת בית –)
 בכל עיר זרה הייתי פותחת מערה מרבעת,
 פורטל אל האפלה.
 נדמה לי שלא ספרתי על זה מעולם.
 (הרחק ממכל האמוניה,

אבל לא בגללו.) הייתי בורחת מהקבוצה,
 לרב אל החשך, תחת פנסי ביצה.
 בפעם הראשונה, בסמינר לנער ברמת אפעל
 (שם גם היה נסיון מיני שלא צלח, ולא נורא שכך)
 נתנו לנו זמן פנוי בתל אביב, וגופי ברח.
 לא היה לי שקל בכיס, או מפה, פעם שנייה בעיר.
 לא הייתי מסגלת להשאר עם כלם. אך גיר
 בלתי נראה כתב לי: "ילדת בצל,
 ברחוב גורדון – גלריות, חנם והמון."
 והלכתי לשם, וכל זה היה נכון,
 וראיתי עצים* של נורית דוד ועוד כל מיני.
 אני לא זוכרת איך מצאתי את הכל, ואת הדרך בחזרה.
 אבל מצאתי – לבד בחשך, בלי שקל, בעיר זרה,
 שעוד לא היה לה משג שהיא תהיה ביתי.
 חיזרית בת שבע-עשרה במנהרת בוטיק,
 כמו כתבת זרה של עתון לא קיים באמריקן קולוני.

גם בטיוול השנתי לאילת,
 כשנתנו זמן פנוי בעיר, הלכתי אל החשך לבד.
 ושוב לא היה לי שקל, מפה או כלום.
 פעם ראשונה באילת. חברה הלוחה לי עשרה שקלים חדשים

* "ללמוד כתיבה מעצים", תערוכתה של הציירת נורית דוד שהוצגה במחצית הראשונה של שנות ה-90.

כַּתְּמִים עִם גּוֹלְדָה, וְלֹא אָמְרָה מְלָה עַל כְּרִישִׁים
אוֹ אֲנָשִׁים בַּחֲשֵׁה. שְׁחַרְרָה אוֹתִי וְהִלְכָה עִם כָּלָם לְבַר.
זֶה הָיָה שִׁטוּט מְשַׁעֲמָם. אַחַר כֵּן הִחְזַרְתִּי לָהּ אֶת הַשְּׁטָר
בְּשִׁלְמוֹתוֹ. לְבַד בִּיקוּם.

וְלִפְנֵי הַגִּיּוֹס הַפְּלִגְנוּ עִם הַכֶּתֶה לַיּוֹן, כַּמָּה לֹא אַחֲרָאִי.
וּבְסִנְטוֹרִינִי נִסְעָנוּ בְּאוֹטוֹבוּס לְבִירַת הָאִי,
שָׁם אָמַרְתִּי לְכָלָם: "בִּי, אֲנִי חוֹזֶרֶת בְּרִגְלִי."
וְצַעֲדֹתַי שְׁעֵתִים לְאַרְבֵּי כַּבִּישׁ מִתְּפַתֵּל,
שְׁטַבַּע בְּזַעֲתֵר הַקָּמֵל,
פַּעַם רֵאשׁוֹנָה שְׁבַרְחֹתִי לָהֶם בְּאוֹר יוֹם,
אָבֵל הַפַּעַם – בְּאֲמִצֵּעַ שׁוּם מְקוֹם,
וְאִיטְלֵקִי עַל אוֹפִנּוֹעַ נִסְעָה לְאֵט כְּדִי לְהִתְאִים אֶת הַקֶּצֶב לְהִלְכָה שְׁלִי, מִתְּבַרְגָּת
לְאֵט לְאֵט. חוֹזֶרֶת בְּעָרְבִי. נֶעַר מֵהַכֶּתֶה
סוֹף סוֹף אָמַר לִי: "אִיפֹה הָיִית, דָּאֲגִנוּ לָךְ, אֶת שְׁרוּטָה
לְגַמְרִי. זֶה מְסַכֵּן כְּכֹה לְהִסְתוֹבֵב לְבַד."
אָבֵל אֲנִי יָדַעְתִּי שְׁלֹא יִקְרָה לִי דָבָר.
בְּעֵצָם, בְּאַלְף תְּשַׁע מֵאוֹת תְּשַׁעִים וְאַרְבַּע עוֹד לֹא נִהְגוּ לִזְמַר
"שְׁרוּטָה". אוֹלֵי אָמַר "מְשַׁגְּעַת", "אֵינִן לָךְ חוֹשׁ סִכָּנָה."
דוֹקָא יֵשׁ לִי, פֶּשׁוּט יָדַעְתִּי שְׁאֲנִי חִסִּינָה.
חִזְרִית שְׁעוֹבֶרֶת דְּרֹךְ קִירוֹת, כְּמוֹ מִבְּעַד וִילוֹן מִבַּד.

2.

בַּיּוֹם הָרֵאשׁוֹן שְׁלִי בְּלִפְצִיג
הִלְכֹתִי לְבַקֵּר אֶת בָּאָךְ בְּתוֹמְסִקִירְכָה,
יְצַאתִי לְטִיּוֹל, בֵּין עַפְעַפִּי – זִיק
שְׁנָה אֶפְרֵר רִטְט, מְזִכִּיר כִּי

יְצַאתִי לְטִיּוֹסָה בְּלִילָה.
הִתְחִיל לְרַדֵּת גֶּשֶׁם, וְחִפְשֵׁתִי מִחֶסֶה.
הִרְמַתִּי רֵאשׁ. רְאִיתִי מַעְלֵי לֹא
קָפָה אוֹ בֵּית מִסְחָר, אֲפִי כִי כְּאֵלָה לֹא חָסֵר,

אֶלָּא מוּזַאן לְתוֹלְדוֹת הַשְּׁטָאזִי,
הַ"רוֹנְדָה אָקָה". נֶגֶד גֶּשֶׁם, שִׁיְהִיָּה.
נִכְנָסְתִי, כְּמוֹ הַתְּזִיתִי
תְּנוּמָה לַחָה עַל פּוּיָה.

מְכַשִּׁיר צִיתוֹת, וְהַקְלָטָה,
פְּלִסְטִיק מְצַהִיב וְעֵץ-מִשְׁרָד שְׁפוּף,
וְלַחְצָנִים תְּקוּעִים, וְעֵלְטָה
שֶׁל בּוֹנֵקֶר גַּם בְּתוֹךְ וְגַם מִחוּץ לַגּוֹף.

עֲצוּב מוּצָר עֲצוּב שְׁמִיד זֶהִיתִי –
כְּלִי עֲבוּדָה שֶׁל דִּיקְטוּרָה מְמַנְפֶּת,
שֶׁהַתְּלַכְדוֹ לְכִדֵי מְבַרְג אֶחָד וּמוֹנוֹלִיטִי
הַמְפָּרֵק אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַנְּפֶשׁ.

וְזֶה הָיָה מְכֹר לִי לְאַרְךָ וְלִרְחֹב.
כְּעֶסְתִי כְּבָר מְעַצֵּם הַזֶּהוּי – "מְסַפִּיק מִזֶּה רְאִיתִי".
הַרְגֵּשְׁתִי צָרָךְ עוֹ לְבָרַח,
שׁוֹב לְהַפֵּךְ לְחִיזוּרִית, הַיָּא

אוֹתָהּ יִלְדָה בֵּת שְׁבַע-עֶשְׂרֵה, פּוֹרְטֵל
פּוֹתַחַת אֶל הַעִיר הַחֲשׂוּכָה,
יֵשׁ חֲשֵׁן-עִיר וְחֲשֵׁן-בוֹנֵקֶר, אֶל
תְּבַלְבְּלוּ אוֹתָם. הִיִּיתִי כֹה שְׁפוּכָה –

וּכְבֵר בֵּת אַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם! –
פְּתַחְתִי שְׁעָרֵי שָׁמַיִם – סִיּוּטִים, תְּפּוּגוּ! –
יִצְאֵתִי אֶל הַגֶּשֶׁם, וְקוֹל צְעָדֵי
הַשְּׁלִיִם אֶת הַטְּפוֹת לְפּוּגָה.

עֲכָשׁוּ

כָּבַר אֵין לְאֵן.

בְּמִקּוּם לְבָרַח מִקְבוּצָה –

לְכָל שִׁטוּט בְּרַחוּבוֹת יֵשׁ רַק תְּכָלִית אַחַת:

לְזַכֵּר שְׂרַחוּבוֹת יֵשׁ גַּם בְּחֶרֶקִיב,

הֵם עֲמוּסִים בְּעֲרָמוֹת בְּטוֹן,

וּמִתְחַתִּיו...

לְכָל הַהֲצָגוֹת יֵשׁ רַק נוֹשֵׂא אֶחָד:

"זוֹכְרִים שֶׁתֵּאֲטֹרוֹן הָיָה גַּם בְּמִרְיוֹפּוֹל,

וּלְפָנָיו הָיָה כְּתוּב פֶּאֶן יְלָדִים

בְּאוֹתִיּוֹת־עֵנֶק שְׂאֲפָשֶׁר לְרֵאוֹת גַּם מִמָּטוֹס?

זֶה לֹא עֶזֶר."

לְכָל מִזוֹן – טַעַם שֶׁל מְדוּרַת־חֶצֶר.

לְרַחֲצָה בַּיָּם יֵשׁ רַק תְּכָלִית אַחַת:

לְזַכֵּר שֶׁלְבוֹסֶסְפוֹרוֹס יֵשׁ צַד שְׁנִי,

שֶׁבּוּ מוֹקְשִׁים צְפִים בְּמַיִם.

כָּבַר אֵין לְאֵן

אֶפְלוּ כָּאֵן, בְּעֶרְףְךָ

(תוֹדָה עַל זֶה).

כָּבַר אֵין לְאֵן,

וַיֵּשׁ לִי חוּשׁ לְסַכְּנָה.

יֵשׁ לִי רַק חוּשׁ לְסַכְּנָה.

כָּל שִׁיר –

לֹא מִשְׁנָה עַל מָה –

מוֹעֵד וְקָם אֶל הַפְּזוֹמוֹן הַיְחִידִי –

"אוּ לוֹזִי צְרִבּוֹנָה קֵאלִינָה."

תל אביב, 19 באוגוסט 2022